

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 574/2017-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného usadeným euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, vo veci návrhu na vyslovenie nesúladu § 394 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok s čl. 4 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 26/2017-51 z 10. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júna 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci návrhu na vyslovenie nesúladu § 394 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný

poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) s čl. 4 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Tos 26/2017-51 z 10. apríla 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v podanej sťažnosti uviedol, že rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov (ďalej len „vojenský obvodný súd“) sp. zn. T 73/80 zo 17. júna 1980 (ďalej len „rozsudok vojenského obvodného súdu“) bol odsúdený pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov na trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov so zaradením do prvej nápravno-výchovnej skupiny. Uznesením vojenského obvodného súdu sp. zn. 2 Rtv 32/92 z 19. augusta 1992 podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov bol výrok rozsudku vojenského obvodného súdu o treste zrušený spolu so všetkými ďalšími rozhodnutiami obsahovo na zrušený výrok o treste nadväzujúcimi, pričom výrok o vine ostal nedotknutý. Rozsudkom vojenského obvodného súdu sp. zn. 2 Rtv 32/92 zo 14. októbra 1992 bol sťažovateľovi pri nezmenenom výroku o vine uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov podmienene. Uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33 Nt 24/2016-38 z 20. októbra 2016 bola v trestnej veci sťažovateľa povolená obnova konania, v dôsledku čoho boli podľa § 400 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „Trestný zákon“) zrušené výroky o vine a treste v už uvedených rozhodnutiach vojenského obvodného súdu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na zrušené výroky nadväzujúce (ďalej len „uznesenie okresného súdu“). Uznesenie okresného súdu bolo v zákonom stanovenej lehote napadnuté sťažnosťou prokurátora, na čo krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu zrušil v celom rozsahu a návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom uviedol, že v jeho trestnej veci síce prebehlo rehabilitačné konanie, výsledkom ktorého bolo uznesenie vojenského obvodného súdu sp. zn. 2 Rtv 32/92 z 19. augusta 1992, resp. rozsudok vojenského obvodného súdu

sp. zn. 2 Rtv 32/92 zo 14. októbra 1992, avšak kriminalizácia sťažovateľa nebola odstránená, keďže rehabilitačný rozsudok síce ukladá sťažovateľovi miernejší trest, ale naďalej ho uznáva vinným pre spáchanie trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách. Keďže dovolanie ani sťažnosť pre porušenie zákona v jeho prípade neprichádzajú do úvahy, jediným opravným prostriedkom pre prípady staršie ako 3 roky je obnova konania. Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, že dohovor ako právna norma najvyššej právnej sily zaručuje právo na obnovu konania v prípade, keď vyjdú najavo „... nové alebo novoobjavené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní“, pričom takto garantované právo sa má podľa ústavy dosiahnuť použitím „... mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom“. Podľa názoru sťažovateľa je neprijateľné, aby vnútroštátny predpis zaisťoval práva v menšom rozsahu, ako ich garantuje dohovor, a aby ústava zaručovala právo, ktoré je síce aplikovateľné „v súlade so zákonom“, avšak neexistoval žiaden právny predpis, ktorý aplikáciu tohto práva neumožňoval. Sťažovateľ ďalej uvádza, že jeho zásadný problém spočíva v slovných spojeniach „súdu skôr známe“ a „prokurátorovi skôr známe“, ktoré sú prekážkou spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže bránia všeobecným súdom zaoberať sa v konaniach všetkými predloženými dôkazmi preukazujúcimi „podstatnú chybu v predchádzajúcom konaní“ a znemožňujú využitie obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

«Slova „súdu skôr neznáme“ v ustanovení § 394 odst. 1, 2 trestného poriadku č. 301/2005 Z. z., v platnom znení, a slova „prokurátorovi skôr známe“ v ustanovení § 394 odst. 3 trestného poriadku č. 301/2005 Z. z., v platnom znení, sú v rozpore s ustanovením čl. 4 odst. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v rozpore s čl. 50 odst. 5 Ústavy SR.

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. 4. 2017 č. j. 23Tos/26/2017-51 sa zrušuje.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

1. K návrhu na vyslovenie nesúladu § 394 ods. 1, 2 a 3 Trestného poriadku s ústavou a dohovorom

Podľa čl. 4 ods. 1 Dodatkového protokolu č. 7 k dohovoru nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený právoplatným rozsudkom v súlade so zákonom a Trestným poriadkom tohto štátu.

Podľa čl. 4 ods. 2 Dodatkového protokolu č. 7 k dohovoru ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnove konania v súlade so zákonom a Trestným poriadkom príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa čl. 50 ods. 5 ústavy nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.

Podľa čl. 130 ods. 1 ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh a) najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, b) prezident Slovenskej republiky, c) vláda Slovenskej republiky, d) súd, e) generálny prokurátor, f) predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 týkajúcich sa výkonu súdnictva, g) verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, h) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2, i) každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a 127a a j) každý, kto namieta kontrolnú pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky v prípade ustanovenom v čl. 126 ods. 2.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá a) najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, b) prezident Slovenskej republiky, c) vláda Slovenskej republiky, d) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, e) generálny prokurátor Slovenskej republiky, f) predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy týkajúcich sa výkonu súdnictva, g) verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom

ustanoveným zákonom a h) každý, o ktorého práve sa má konať v prípadoch ustanovených v čl. 127 a čl. 127a ústavy.

Pokiaľ sa sťažovateľ v rámci petitu sťažnosti podanej v súlade s čl. 127 ústavy domáha aj vyslovenia nesúlady § 394 ods. 1, 2 a 3 Trestného poriadku s čl. 4 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 50 ods. 5 ústavy, nemožno na základe tohto návrhu začať konanie o súlade právnych predpisov, pretože sťažovateľ ako fyzická osoba nepatrí do okruhu osôb oprávnených na podanie takého návrhu podľa čl. 130 ods. 1 ústavy a § 18 ods. 1 písm. a) až g) zákona o ústavnom súde (rovnaké závery porov. aj v I. ÚS 414/2010, IV. ÚS 11/04, IV. ÚS 199/07).

Ústavný súd poznamenáva, že v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je oprávnený rozhodnúť (v prípade, že sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené podmienky), či konaním, opomenutím alebo iným aktom označeného orgánu verejnej moci došlo k porušeniu jej základného práva alebo slobody, nie je však v jeho rámci súčasne oprávnený posudzovať súlad právneho predpisu s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou a v závislosti od výsledku takéhoto posúdenia následne rozhodnúť o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v časti týkajúcej sa vyslovenia nesúlady § 394 ods. 1, 2 a 3 Trestného poriadku s čl. 4 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 50 ods. 5 ústavy ako návrh podaný zjavne neoprávnenou osobou v spojení s nedostatkom právomoci senátu ústavného súdu na prerokovanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených článkov ústavy, dohovoru a listiny v súvislosti s napadnutým uznesením

Podľa § 20 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu

a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že z obsahu sťažnosti nezistil, ktoré konkrétne právne závery krajského súdu sťažovateľ napáda. Sťažovateľ necituje ani neparafrázuje právne závery krajského súdu z napadnutého uznesenia, z ktorého dôvodu sťažnosť nedáva jasnú odpoveď na otázku, akej veci sa týka. Neuvádza odôvodnenie a argumentáciu, z akého dôvodu považuje závery krajského súdu za rozporné s označenými ústavnými právami, tzn. sťažnosť neobsahuje odôvodnenie návrhu.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa nemá ústavný súd dôvod spochybňovať. Sťažovateľ sa v petite sťažnosti domáha zrušenia napadnutého uznesenia, avšak bez toho, aby výslovne navrhol vysloviť, že ním označené práva boli napadnutým uznesením porušené. V odôvodnení sťažnosti (nejednoznačne a zmätočne) síce poukazuje na porušenie označených práv napadnutým uznesením, avšak tieto tvrdenia môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie, a nie za relevantný návrh, o ktorom môže rozhodnúť.

Ústavný súd uvádza, že postup, pri ktorom by zrušil uznesenie všeobecného súdu bez predchádzajúceho vyslovenia, že práva sťažovateľa boli týmto uznesením porušené, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhovie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 54 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Keďže sa sťažovateľ v petite sťažnosti nedomáhal toho, aby ústavný súd vyslovil, že ním označené práva boli napadnutým uznesením, ktoré následne žiada zrušiť, porušené, ústavný súd sa možným porušením jeho práv zaoberať nemohol.

Ústavný súd opätovne pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 789/09, III. ÚS 280/2013). Povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady (II. ÚS 117/05).

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na odstránenie vytýkaných nedostatkov, pretože vychádzajúc z čl. 51 ods. 1 ústavy z ústavnoprávneho hľadiska nie je žiaden dôvod na spochybnenie, resp. korekciu právneho záveru krajského súdu, ktorý napadnuté uznesenie náležite odôvodnil. Sťažnosť sťažovateľa by preto bolo možné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017